Symposium Veiligheid in de Toekomst

Georganiseerd door het Kennis- en Innovatiecentrum Maintenance Procesindustrie (Ki<|MPi), Safety Delta Nederland (SDN) en de Masterclass Veiligheid zuidwest (MCV).

Conferentiecentrum Bovendonk in Hoeven,

31 maart 2022

Samenvatting

De industrie is snel aan het veranderen: processen gaan ingrijpend veranderen door onder andere de energietransitie en de komst van een circulaire economie. Ook de kennisbehoefte, vakbekwaamheid en gebruik van data zal ingrijpend veranderen, zoals door verdergaande digitalisering en automatisering. Al die veranderingen zullen leiden tot nieuwe risico's als gevolg waarvan er mogelijk andere eisen gesteld gaan worden aan veiligheidsdeskundigheid in de toekomst.

Dirk den Ottelander (Masterclass Veiligheid) en Arjan van Dijk (directeur Safety Delta Nederland) openden het symposium, heetten iedereen welkom en adresseerden de vraag: hoe blijf je 'in control' bij al die veranderingen die gaande zijn en tegelijkertijd rekening te houden met veiligheid? Wat zijn de kansen en de uitdagingen voor de toekomst?

Het doel van het symposium is bewustwording van uitdagingen en kansen als gevolg van trends en ontwikkelingen die op dit moment gaande zijn, zoals digitalisering, industrie 5.0, energietransitie en circulaire economie. Dat zal ook gevolgen hebben voor veiligheid, zoals voor procesrisico's, maar ook voor opleiding, training en competenties van operators, ontwerpers en leidinggevenden. Met de deelnemers verkennen we megatrends, de consequenties voor veiligheid en behoefte aan innovaties om veilig te blijven werken.

Om deelnemers te stimuleren opende Prof Dr. Ira Helsoot met een inspirerende lezing met de titel "Meer met minder. Sturen op veiligheid: hoe vorkomen we dat het betere de vijand van het goede wordt?".

Innovatie symposium 31mar22 - Presentatie Ira Helsloot Meer-met-minder.pdf

Tijdens de presentatie van Ira, stelde hij zelf nog een prikkelde vraag: *jaarlijks vinden er enkele dodelijke slachtoffers plaats binnen de grote industrie. Hiervoor hebben we een directie Major Hazard Control opgetuigd. Jaarlijks vinden er ruim 2000 dodelijke slachtoffers plaats binnen huiselijke omgeving ('keukentrapjes'). Waarom hebben we geen directie 'Keukentrapjes'?*

Hierop volgden de break-out-sessies onder begeleiding van de gespreksleiders Maurice Baart (Equans), Age Balt (KIC), Rutger van de Male (KIC), Arjan van Dijk (SDN) en Davide Mores (TNO). Tijdens de sessies kwamen drie onderwerpen aan de orde:

Welke innovaties zijn van belang? Wellicht:

- in het gebruik van elektriciteit als alternatieve energiebron in chemische processen;
- in het gebruik van afval en biomassa als grondstoffen;
- voor slimmer onderhoud, en omgaan met meertaligheid bij ingehuurde arbeidskrachten bij bijvoorbeeld turnarounds;
- bij het opleiden van mensen, er komen minder professionals beschikbaar en kennis neemt af in een steeds complexere wereld die volop in transitie is;
- in het verder gebruik van data, en tegelijkertijd het versterken van cyberveiligheid;
- in manieren om acceptatie en draagvlak voor veranderingen te versterken.

Welke consequenties heeft dat voor veiligheid? Wellicht:

- nieuwe risico's door nieuwe procesroutes en energie dragers (waterstof, ammoniak) en/of andere grondstoffen, en het ontstaan van nieuwe "zwarte zwanen";
- kennis-erosie, waardoor het veiligheidsbeheersysteem onder druk komt te staan;
- nieuwe risico's door gebrek aan acceptatie van automatisering door groepen medewerkers;
- "actionisme" van belanghebbenden dat de noodzakelijke transities tegenhoudt.

Wat is nodig on in control te blijven? Wellicht

- HAZOP nieuwe stijl om nieuwe risico's en mitigaties sneller en beter in kaart te brengen;
- trainen nieuwe stijl: slimmer "hands-on" leren, gebruik van simulatoren, verbeteren vormen kennisoverdracht van oudere naar jongere medewerkers;
- andere vormen van samenwerking: symbiose tussen werkteams;
- borgen automatisering, slim toepassen van Augmented Reality, gebruik van robots om veiliger te werken, AI en Machine Learning, veilig delen van data over de keten heen;
- nieuwe vormen van participatie met belanghebbenden.

In de pauze werd op basis van de resultaten een vijftal 'take-aways' benoemd, waar - onder leiding van Johan van Middelaar, programmamanager Innovatie van de Safety Delta Nederland, door experts met de zaal dieper op werd ingegaan. Zo ging Age Balt met aanwezigen in discussie over de energietransitie, Johan van Middelaar over digitalisering, industrie 5.0, kunstmatige intelligentie en robots, Ben Franken (Eastman) over "de mens" en kennis, schikbaarheid, gedrag en acceptatie in het bijzonder, Pieter Raes over techniek en onderhoud en Ira Helsloot over 'nieuwe kwetsbaarheden', zoals de gevolgen en risico's van digitale verbinding, pandemie, schaarse grondstoffen en nieuwe zwarte zwanen.

De discussie met Ira was de opmaat voor de afsluiting door Arjan van Dijk. Daarin kwam naar voren dat de werkplek en productieprocessen in de toekomst significant zullen veranderen en dat de 'kijk op veiligheid' als gevolg daarvan óók zal veranderen. Dat betekent dat de "veiligheidskundige 2.0" geconfronteerd zal worden met heel nieuwe risico's en dat er nieuwe middelen en vaardigheden nodig zijn om in control te blijven, waar zowel de MCV, KIC en de SDN bij zullen helpen.